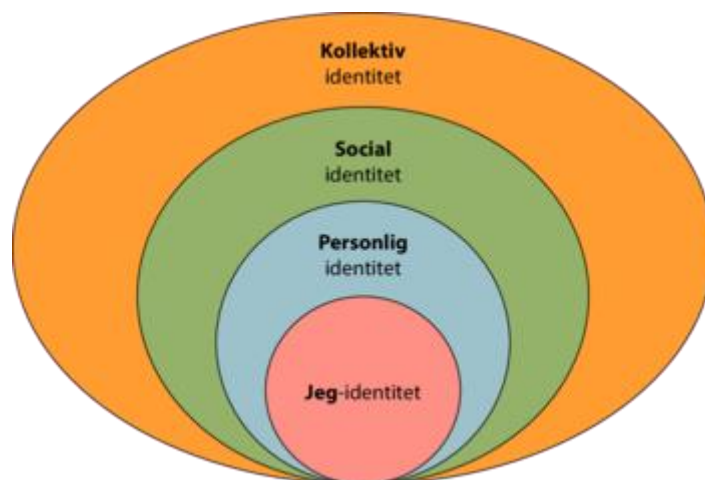

De fire forskellige identitetsniveauer

Figur: De fire forskellige identitetsniveauer

Man kan inddele mennesket identitet i fire grundlæggende niveauer, der hænger sammen:

- Jeg-identiteten
- Den personlige identitet
- Den sociale identitet
- Den kollektive identitet

Jeg-identiteten kaldes sommetider også for kerneidentiteten. Den er dels sammensat af vores genetiske arv. Nogle mennesker er jo fra naturens side skabt med et roligt gemyt, mens andre er mere temperamentsfulde. Eller nogle er særligt nysgerrigt anlagt, mens andre er mere sky. Samtidig er de tidligste erfaringer fra barndommen også med til forme jeg-identiteten.

Jeg-identiteten er nødvendig for, at den enkelte person oplever sig selv som den samme uafhængig af tid og sted. I løbet af livet (og måske særligt i teenageårene), bliver denne indre personlighed udfordret af omverdenen, hvor det måske kan være svært at finde ud af, 'hvem er jeg?'

Den personlige identitet adskiller sig ved at kunne forandre sig over tid. Det er den del af os, der handler om, hvordan vi *selv* vælger at præsentere os for omverdenen. Med udgangspunkt i sit eget selvbillede og selvforståelse søger individet at fremstå på sin egen særlige måde. Det sker fx gennem valg af uddannelse, politiske holdninger eller forbrug. Eller gennem adfærd eller hvilke færdigheder man besidder.

Gennem den personlige identitet forsøger individet altså at fortælle sin egen historie ved at *brande* sig selv som fx succesfuld, tjekket, følsom, engageret, en god kæreste eller 'jeg-er-for-cool'.

Den sociale identitet handler derimod om, hvordan omgivelserne *udefra* opfatter individet. Man kan altså i den henseende tale om, hvilket *image* en person har i offentligheden. Det kan være blandt familien, vennerne, kæresten, klassekammeraterne eller kollegerne. Alle mennesker har brug for at føle sig vellidt og anerkendt, så derfor vil der være et pres og nogle forventninger fra omgivelserne. Det vil påvirke det enkelte individs adfærd og opførsel.

Alt efter tid, sted og situation bliver en person altså vurderet og bedømt af de mennesker, der omgiver det.

Den kollektive identitet skaber en fælles følelse af tilhørsforhold til en større gruppe af mennesker. Her identificerer man sig med hinanden. Her deler man normer, værdier og forestillinger om, hvad der kendetegner ens egen gruppe, og hvordan den adskiller sig fra andre. Den kollektive identitet er nødvendig for at kunne være en del af en gruppe eller et samfund, da man ellers føler sig udenfor eller kan blive udstødt.

De fleste mennesker har flere kollektive identiteter. Nogle gange føler du dig måske mest som dansker, mens du andre gange mere ser dig selv som kristen eller muslim, Netto-medarbejder, Brøndbyfan, gymnasieelev, håndboldspiller eller skater.

Kilde: "Samfundsfag C", af Henrik Kureer & Claus L. Frederiksen, 2017